

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/43/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322010071
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2322010071.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Kristíny Ferencziovej, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 04.02.2022, č. k. 0T/19/2022-52, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.11.2022 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

A. B., nar. XX.XX.XXXX v C.
trvale bytom: D. E. F. XXXX/XX, G.

o d s u d z u j e

Podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona na peňažný trest vo výške 1.800 (jedentisíc osemsto) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený sa obžalovanému ustanovuje náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) mesiace.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel každého druhu v cestnej premávke v trvaní 3 (tri) roky.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 04.02.2022, sp. zn. 0T/19/2022-52 uznal obžalovaného A. B. za vinného, že

dňa 21.01.2022 v čase okolo 19.52 hod. v Šali na ceste od parkoviska pred OD Tesco, po ulici Lúčnej až na ulicu Gen. L. Svobodu viedol ako vodič motorové vozidlo Ford Focus EČ: F., pričom mu bola dychovou skúškou o 20.07 hod. nameraná hodnota 1,14 mg/l alkoholu v dychu, o 20.28 hod. hodnota 1,11 mg/l alkoholu v dychu a o 2.46 hod. hodnota 1,17 mg/l alkoholu v dychu, teda vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, čím spáchal úmyselný prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Za to ho súd prvého stupňa podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona odsúdil na peňažný trest vo výške 600 (šesťsto) €.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, ustanovil súd prvého stupňa náhradný trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) mesiac.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona ho súd prvého stupňa odsúdil na trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní 1 (jeden) rok a 4 (štyri) mesiace.

Proti tomuto rozsudku podal priamo na hlavnom pojednávaní, ihneď po jeho vyhlásení, prokurátor odvolanie, a to do výroku o treste v neprospech obžalovaného. Obžalovaný sa práva na podanie odvolania vzdal.

Podaním zo dňa 05.04.2022, doručeným prvostupňovému súdu dňa 06.04.2022 prokurátor písomne odôvodnil podané odvolanie nasledovne (skrátene):

Uložený trest je neprimeraný, v rozpore so zásadami na ukladanie trestov a závažnosťou daného prečinu. Obžalovaný viedol osobné motorové vozidlo, pričom bezprostredne po zastavení mu bola nameraná hodnota 1,14 mg/l alkoholu v dychu, čo predstavuje 2,38 promile.

V tomto prípade peňažný trest nepredstavuje najvhodnejší druh trestu na dosiahnutie účelu trestu, nesúhlasí s jeho výškou, pričom zastáva názor, že vhodným druhom trestu je trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na primeranú skúšobnú dobu. Výmera trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní jeden rok a štyri mesiace je neprimerane mierna.

Poukázal na pretrvávajúci trend v náraste počtu trestných činov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, kde napriek ich medializácii nedochádza k poklesu páchania daného trestného činu. Účinným prostriedkom na zníženie uvedených trestných činov by mohlo byť sprísnenie navrhovaných trestov zo strany prokurátorov. Osobitne účinné by mohlo byť ukladanie obmedzení v podobe povinnosti zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve zameranom na užívanie alkoholu a iných omamných látok.

Pri prísnejších trestoch, v prípade ohrozovacieho trestného činu, tieto môžu viesť k tomu, aby si vodič uvedomil svoju chybu a už ju nikdy neopakoval.

Za priestupok spočívajúci vo vedení motorového vozidla pod vplyvom alkoholu prichádza do úvahy sankcia v podobe pokuty do 800 Eur a zákaz činnosti do 3 rokov.

Navrhuje, aby Krajský súd v Trnave v zmysle § 321 ods. 1 písm. d) písm. e), ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a by v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanému uložil primeraný zákonný trest, najmä trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom s primeranou skúšobnou dobou a príslušnými obmedzeniami a povinnosťami. V prípade rozhodnutia o vhodnosti peňažného trestu, aby bol tento uložený vo výrazne vyššej výmere a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní minimálne 2-3 roky.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný podaním zo dňa 18.04.2022 doručeným prvostupňovému súdu dňa 20.04.2022, v ktorom uviedol nasledovné skutočnosti (skrátene):

Podané odvolanie je nedôvodné a dostatočne neodôvodnené, pričom prokuratúra sa v odôvodnení odvolania odvoláva dokonca na vlastný právny, resp. politický názor, ktorý cituje vo svojom odôvodnení. Uloženým trestom u neho bola naplnená ochranná funkcia trestu, nakoľko jeho spáchanie si uvedomuje a do budúcnosti sa mu vyvaruje. Slúžil ako mestský policajt a svojou službou zabraňoval v páchaní protiprávnej činnosti. Nikdy nebol trestne stíhaný a od doby, čo obdržal vodičské oprávnenie, spáchal len jeden priestupok.

S poukazom na jeho doterajší život možno spáchanie stíhaného trestného činu považovať len za exces. Uloženým trestom bola naplnená aj represívna zložka trestu.

Odsúdením za stíhaný skutok mu skončila funkcia mestského policajta, čím bola dostatočne naplnená i generálna prevencia. Vzhľadom na jeho aktuálne majetkové pomery možno hodnotiť peňažný trest v uloženej výške ako dostatočný, pričom prišiel o stabilný príjem, čím sú obmedzené jeho finančné pomery.

Vzhľadom na jeho doterajší život nie je nutné nariadiť ani probačný dohľad, ani iné ochranné opatrenia. Navrhuje, aby odvolací súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietol, pretože nie je dôvodné.

Na rozhodnutie o odvolaní prokurátora nariadil tunajší súd verejné zasadnutie, ktoré sa vykonalo v prítomnosti prokurátora a obžalovaného. Prokurátor zotrval na podanom odvolaní, pričom zdôraznil, že obžalovaný viedol motorové vozidlo v stave ťažkej opitosti, pri ktorom sa motorové vozidlo môže stať neovládateľným. Za neprimeraný považuje aj trest odňatia slobody s podmieneným odkladom,

a preto podané odvolanie modifikuje tak, že obžalovanému navrhuje uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby a uloženie trestu zákazu činnosti v trvaní 2 až 3 roky. Obžalovaný navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku o treste, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k týmto zisteniam a záverom.

Odvolací súd sa (vzhľadom na odvolanie prokurátora čo do výroku o treste a aj vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného o vine a prijatie takého vyhlásenia súdom prvého stupňa), meritórne zaoberal len preskúmaním napadnutého výroku o treste.

Výrok o treste prvostupňový súd odôvodnil tým, že u obžalovaného zistil 2 poľahčujúce okolnosti, a to že viedol pred spáchaním činu riadny život a priznal sa k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval a nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Vzhľadom na osobu obžalovaného, ktorý doteraz žil bezúhonným životom, v cestnej premávke sa nedopúšťal priestupkov, ako aj povahu spáchaného prečinu, ktorý je ohrozovacím trestným činom bez poruchového následku, považoval súd za najvhodnejší peňažný trest. Obžalovaný si je vedomý svojho pochybenia, úprimne ho oľutoval a nie sú u neho predpoklady k recidíve. Keďže sa jedná o úmyselný trestný čin, uložil mu súd i trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na 1 rok a 4 mesiace, hoci sa v doterajšom správaní obžalovaného ako šoféra

jedná o exces. Súd nesúhlasí s tvrdením obžaloby, že práve podmienený trest odňatia slobody je v tomto prípade najvhodnejším prostriedkom individuálnej a generálnej prevencie, keďže na tento účel slúži predovšetkým trest zákazu činnosti, pričom nič nebráni súdu v prípade jeho marenia ukladať nepodmienený trest odňatia slobody, a prokuratúre takýto trest žiadať a využiť všetky prostriedky na jeho dosiahnutie. Ale v stave, keď je tu len ohrozovací trestný čin u páchatel'a, pre ktorého to nie je typické a ani nepácha priestupky v doprave, je i podmienený trest odňatia slobody neprimerane prísny a minúci sa účelu trestu, keďže páchatel' si v tomto prípade určite lepšie zapamätá konkrétnu ujmu na majetku ako abstraktnú hrozbu basy.

Odvolačný súd konštatuje, že prvostupňový súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Rovnako odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku, avšak odvolací súd nepovažuje uložený trest obžalovanému, vo výmere stanovenej prvostupňovým súdom, za primeraný závažnosti spáchanej trestnej činnosti ako aj osobe obžalovaného. K uvedenému odvolací súd uvádza nasledovné:

Prvostupňový súd u obžalovaného správne vzhliadol poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, teda že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život a k spáchaniu trestného činu sa priznal a jeho spáchanie oľutoval, pričom správne vyhodnotil aj neexistenciu príťažujúcej okolnosti. Prvostupňový súd taktiež správne prihliadol na okolnosti spáchaného skutku, ako aj osobu obžalovaného a vyhodnotil, že peňažný trest, ako alternatívny trest, je u obžalovaného spôsobilý dosiahnuť účel trestu, a to súčasne s uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v cestnej premávke.

K námietkam prokurátora k neúčelnosti peňažného trestu pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona odvolací súd udáva, že pri svojom rozhodovaní musel zohľadniť, že zákonodarca za spáchanie predmetného trestného činu stanovil sadzbu trestu odňatia slobody do 1 roka. Jedná sa tak, z hľadiska stanovenej trestnej sadzby, o prečin, za ktorý z hľadiska generálnej prevencie zákonodarca považoval za postačujúce stanoviť hornú hranicu trestnej sadzby na 1 rok. Nie je úlohou súdu posudzovať správnosť zákonnej úpravy, nakoľko mu táto úloha ako osobe interpretujúcej a aplikujúcej právo neprináleží. Z rovnakého dôvodu nie je namieste, aby súd prokurátorom vytkávanú nesprávnosť predmetného zákonného ustanovenia, z hľadiska splnenia generálnej prevencie, kompenzoval tým, že automaticky vylúči možnosť uloženia iných druhov tzv. alternatívnych trestov, hoci sú splnené zákonné podmienky na ich uloženie. Týmto spôsob by v prípade konkrétneho páchatel'a výrazne prevažoval prvok generálnej prevencie nad individuálnou prevenciou, čo v právnom štáte nie je želaný stav.

V tomto prípade sa v osobe obžalovaného jedná o osobu, ktorá doposiaľ žila riadnym životom, a preto možno konštatovať, že sa spáchaním trestného činu jednalo o ojedinelý exces v jeho živote. Keďže obžalovaný sa dopustil spáchania prečinu a doposiaľ na neho nebolo vplyvané žiadnou trestnoprávnou sankciou, nie je daný zákonný dôvod, ktorý by vylučoval dosiahnutie účelu trestu práve uložením alternatívneho trestu, v tomto prípade peňažným trestom. Závažnosť spáchanej trestnej činnosti, spočívajúcej v miere ovplyvnenia vedenia motorového vozidla obžalovaným alkoholom, ako aj miesto, kde k ohrozeniu záujmu chráneného trestným právom prišlo, je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné zohľadniť vo výmere ukladaných trestov v rámci ich zákonom stanovenej trestnej sadzby a nie ich vylúčením.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá prakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napríklad spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatel'a a jeho rodiny) či možnosť jeho nápravy. Tak ako pri rozhodovaní o vine, aj pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z okolností prípadu individuálne aj v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste.

Z vyššie uvedených dôvodov, zohľadňujúc namietané skutočnosti prokurátorom, ktorými poukazuje na závažnosť trestnej činnosti obžalovaného na jednej strane a osobou obžalovaného na strane druhej, dospel odvolací súd k záveru, že účel trestu u obžalovaného možno dosiahnuť aj uložením peňažného

trestu, avšak jeho výška, stanovená prvostupňovým súdom, je neprimerane mierna. Obžalovaný mal v čase spáchania trestného činu príjem vo výške cca 1.000 Eur mesačne, pričom vtedajší pracovný pomer ukončil. S poukazom na majetkové pomery obžalovaného, vrátane jeho potenciálu dosahovať príjem, nemožno konštatovať, že peňažný trest, ktorý len čiastočne presahuje polovicu jeho vtedajšieho mesačného príjmu, možno považovať za primeraný. Z týchto dôvodov odvolací uložil obžalovanému peňažný trest vo výške 1.800 Eur, ktorý zodpovedá takmer dvojnásobku jeho vtedajšieho mesačného príjmu, nakoľko trest je potrebné vnímať a obžalovaným pociťovať aj ako ujmu, v tomto prípade na majetku obžalovaného.

Z rovnakého dôvodu, z akého odvolací súd navýšil peňažný trest (závažnosť spáchaného trestného činu), pristúpil odvolací súd aj k navýšeniu nadväzujúceho náhradného trestu odňatia slobody, pre prípad že by bol výkon peňažného trestu úmyselne zmarený, a to vo výmere 3 mesiace a trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v cestnej premávke v trvaní 3 roky, ktorý rovnako ako prvostupňový súd považuje odvolací súd za primárny z hľadiska dosiahnutia účelu trestu.

Odvolací súd preto vyhodnotil odvolacie námietky okresného prokurátora len ako čiastočne dôvodné, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.